

DiKATA-hankkeen kansallinen digitaitokriteeristö

Digiosaaminen on pohja työelämässä toimimiselle, koulutukseen osallistumiselle sekä henkilökohtaisten ja yhteiskunnallisten asioiden hoitamiselle verkossa. Tasavertainen osallistuminen yhteiskunnan eri toimintoihin edellyttää riittäviä digitaitoja ja niiden päivittämistä tarpeen mukaan. Uusien taitojen oppiminen lisää itsenäisyyden tunnetta ja tukee työelämässä toimista.

DiKATA-hankkeen digitaitokriteeristö on malli, jonka avulla jokainen voi määritellä, mistä lähteä liikkeelle saavuttaakseen riittävät digitaidot. On selvää, että jollekin riittää selviäminen päivittäisestä asioinnista ja palvelujen hyödyntämisessä verkossa. Joku toinen taas tarvitsee syvällisempää tietoa ja osaamista, jotta elämän kaikki osa-alueet toimivat.

Digitaitokriteeristössä osaaminen on jaettu kolmeen eri tasoon: aloitteleva käyttäjä, peruskäyttäjä ja hyötykäyttäjä. Tasoihin sisältyy osin samoja osaamisalueita, kuten viestintä ja vuorovaikutus, mutta niiden tarkemmat osaamiskriteerit eroavat toisistaan tason mukaan.

A) Aloitteleva käyttäjä

Aloitteleva käyttäjä on henkilö, joka ei ole vielä juurikaan perehtynyt älypuhelin, tablettien tai tietokoneiden käyttöön. Henkilö haluaa saavuttaa tietoyhteiskunnassa tarvittavat perusvalmiudet laitteiden käyttöön, tietoturvaan ja viestintään liittyen. Tavoitteena on, että henkilö saa valmiudet esimerkiksi laitteiden sujuvaan ja turvalliseen käyttöön, sähköiseen asiointiin ja kriittiseen suhtautumiseen verkosta löytyvään tietoon.

B) Peruskäyttäjä

Digitaitokriteeristön mukaan peruskäyttäjä on henkilö, jonka tavoitteena on hyödyntää tieto- ja viestintäteknikkaa sujuvasti työssä, opiskelussa ja vapaa-aikana. Henkilön osaamistaso vastaa tietoyhteiskunnan ja työelämän tarpeisiin. Tavoitteena on, että henkilö hallitsee yhteisöllisen työskentelyn, osaa tuottaa ja muokata tietoa tarkoitukseen soveltuvilla alustoilla, ymmärtää niin teknisen kuin inhimillisen näkökulman tietoturvaan ja tietosuojaan liittyen sekä osaa viestiä ja toimia vuorovaikutuksessa omassa työ-, opiskelu- tai vapaa-ajan verkostoissaan.

C) Hyötykäyttäjä

Digitaitokriteeristön mukaisella hyötykäyttäjällä on valmiudet tieto- ja viestintäteknikan tehokkaaseen ja monipuoliseen hyödyntämiseen elämän eri osa-alueilla. Tavoitteena on teknisen osaamisen lisäksi saada valmiudet uusien välineiden, toimintamallien ja käytänteiden omaksumiseen niin työssä, opiskelussa kuin vapaa-aikalla. Ajanhallinta, tiedonhaku ja -hallinta sekä tekijänoikeudet ovat hyötykäyttäjän keskeisiä osaamisalueita. Lisäksi hyötykäyttäjä osaa sujuvasti viestiä ja toimia vuorovaikutuksessa erilaisissa verkostoissa ja hän hallitsee informaatioergonomian perusteita siten, että kykenee sovittamaan ympärillään olevaa tietomäärää omia kognitiivisia kykyjä vastaavaksi.

1. Osaamisalueet (moduulit) osaamistasoittain

A. Aloitteleva käyttäjä	B. Peruskäyttäjä	C. Hyötykäyttäjä
1. Laitteiden hallinta	1. Ajanhallinta	1. Ajanhallinta
2. Tietoturva	2. Tiedon tuottaminen ja muokkaaminen	2. Informaatioergonomia
3. Medialukutaito	3. Yhteisöllinen työskentely	3. Tiedonhaku ja -hallinta
4. Viestintä ja vuorovaikutus	4. Viestintä ja vuorovaikutus	4. Viestintä ja vuorovaikutus
5. Helppokäyttötoiminnot	5. Helppokäyttötoiminnot	5. Tekijänoikeudet
	6. Tietoturva ja tietosuoja	